

Mål C-84/24**Begäran om förhandsavgörande****Datum för ingivande:**

1 februari 2024

Domstol som begär förhandsavgörande:

Lietuvos Aukščiausiasis Teismas (Litauen)

Datum för beslutet att begära förhandsavgörande:

31 januari 2024

Klagande:

EM SYSTEM UAB

Motparter:

SEB bankas AB

Citadele banka Lietuvos filialas AS

...

LIETUVOS AUKŠČIAUSIASIS TEISMAS (Litauens högsta domstol)**BESLUT**

av den 31 januari 2024

Vilnius

Den dömande sammansättningen vid Litauens högsta förvaltningsdomstols tvistemålsavdelning ... [domstolens sammansättning] har

... i ... samband med ett överklagande som klaganden **EM SYSTEM**, ett privat aktiebolag, har ingett för att få till stånd en [omprövning] av det beslut som ... Regiondomstolen i Vilnius meddelade den 23 maj 2023 i ett tvistemål rörande den nya talan som klaganden EM SYSTEM UAB väckt mot motparterna SEB bankas AB och AS Citadele banka Lietuvos filialas (nedan kallad Citadele banka AS (filialen i Litauen)), för ett upphörande av rättsstridiga ageranden,

konstaterat följande:

- 1 Målet om överklagande avser tolkningen och tillämpningen av bestämmelserna i materiell rätt om skälen för att frysa bolagets tillgångar på grundval av rådets förordning (EG) nr 765/2006 av den 18 maj 2006 om restriktiva åtgärder med anledning av situationen i Belarus och Belarus inblandning i Rysslands aggression mot Ukraina (nedan kallad förordning nr 765/2006 eller förordningen).
- 2 Målet rör en talan som klaganden EM SYSTEM väckt mot motparterna Citadele banka AS (filialen i Litauen) och SEB Bankas AB avseende restriktioner gällande tillgångar på ett bankkonto ... hos Citadele banka AS (filialen i Litauen) och på bankkonton ... hos SEB bankas AB. Klaganden har yrkat att domstolen ska förplikta motparterna ... att fullgöra kontoavtalet genom att låta klaganden få tillgång till tillgångarna ... utan restriktioner samt ersätta rättegångskostnaderna.
- 3 Frågan om frysning av bolagets tillgångar den 18 december 2020 omfattas av tillämpningsområdet för förordning nr 765/2006.
- 4 ... [parternas och förstainstansdomstolens ståndpunkter om ett hänskjutande till EU-domstolen]
- 5 ... [skyldighet att hänskjuta ärendet enligt artikel 267 tredje stycket FEUF]
- 6 Skälet till att den domstol som prövar överklagandet behöver hänskjuta frågor till EU-domstolen är i förevarande fall att de unionsrättsliga bestämmelser som är relevanta för avgörandet av målet inte är helt tydliga enligt vare sig doktrinen om *acte clair* eller doktrinen om *acte éclairé*. Ett svar på de tolkningsfrågor som ställs till EU-domstolen är således av avgörande betydelse för förevarande mål, eftersom det skulle möjliggöra en korrekt tillämpning av de bestämmelser i förordning nr 765/2006 som EU-domstolen ännu inte har haft att pröva.
- 7 ... [sedvanliga handläggningsfraser]

I. Tillämpliga bestämmelser. Unionsrätt

- 8 De restriktiva åtgärder som Europeiska unionen har vidtagit mot anhängare till den belarusiska regimen och som är relevanta i förevarande mål infördes genom rådets beslut 2012/642/Gusp av den 15 oktober 2012 om restriktiva åtgärder mot Belarus (nedan kallat beslut 2012/642/Gusp) och genom förordning nr 765/2006.
- 9 I artikel 4 i beslut 2012/642/Gusp (i den lydelse som var tillämplig den 18 december 2020) föreskrivs följande:
 - ”1. Alla tillgångar och ekonomiska resurser som tillhör, ägs, innehas eller kontrolleras av
 - a) personer, enheter eller organ som är ansvariga för allvarliga brott mot mänskliga rättigheter eller repressalier mot det civila samhället och den

- demokratiska oppositionen, eller vars verksamhet i övrigt allvarligt undergräver demokratin eller rättsstatsprincipen i Vitryssland [Belarus], eller fysiska eller juridiska personer, enheter eller organ som är associerade med dem, samt juridiska personer, enheter eller organ som ägs eller kontrolleras av dem,
- b) fysiska eller juridiska personer, enheter eller organ som drar nytta av eller stöder Lukasjenkoregimen samt juridiska personer, enheter eller organ som ägs eller kontrolleras av dem, enligt förteckningen i bilagan ska frysas.
2. Inga penningmedel eller ekonomiska resurser får direkt eller indirekt göras tillgängliga för eller utnyttjas till gagn för de fysiska eller juridiska personer, enheter eller organ som förtecknas i bilagan.”
- 10 I artikel 2 i förordning nr 765/2006 (i den lydelse som var tillämplig den 18 december 2020) fastställs följande:
- ”1. Alla tillgångar och ekonomiska resurser som tillhör, ägs, innehas eller kontrolleras av fysiska eller juridiska personer, enheter och organ och förtecknas i bilaga I ska frysas.
2. Inga tillgångar eller ekonomiska resurser får direkt eller indirekt ställas till förfogande för, eller göras tillgängliga till förmån för, de fysiska eller juridiska personer, enheter och organ som förtecknas i bilaga I.
3. Det ska vara förbjudet att medvetet och avsiktligt delta i verksamhet vars syfte eller verkan är att direkt eller indirekt kringgå de åtgärder som avses i punkterna 1 och 2.
4. Bilaga I ska bestå av en förteckning över de fysiska eller juridiska personer, enheter och organ som, i enlighet med artikel 4.1 a i rådets beslut 2012/642/Gusp av den 15 oktober 2012 om restriktiva åtgärder mot [Belarus], av rådet har fastställts som ansvariga för allvarliga kränkningar av de mänskliga rättigheterna eller förtryck av det civila samhället och den demokratiska oppositionen, eller vars verksamhet på annat sätt allvarligt undergräver demokratin och rättsstatsprincipen i [Belarus], eller alla fysiska eller juridiska personer, enheter och organ som är associerade med dessa, liksom även juridiska personer, enheter eller organ som ägs eller kontrolleras av dessa.
5. Bilaga I ska även bestå av en förteckning över fysiska eller juridiska personer, enheter och organ som, i enlighet med artikel 4.1 b i beslut 2012/642/Gusp, av rådet har fastställts dra nytta av eller stödja Lukasjenkoregimen, liksom även juridiska personer, enheter och organ som ägs eller kontrolleras av dessa.”
- 11 I punkt 55a i Riktlinjer för genomförande och utvärdering av restriktiva åtgärder (sanktioner) inom ramen för EU:s gemensamma utrikes- och säkerhetspolitik av

den 4 maj 2018 (not nr 5664/18 från generalsekretariatet vid Europeiska unionens råd) (nedan kallade 2008 års riktlinjer) vilka har upprättats av Europeiska unionens råd fastställs följande:

”Det kriterium som ska beaktas vid bedömningen av huruvida en juridisk person eller enhet ägs av en annan person eller enhet är innehav av mer än 50 % av äganderätten i en enhet eller innehav av ett majoritetsintresse i denna¹⁷. Om detta kriterium är uppfyllt, ska den juridiska personen eller enheten anses vara ägd av en annan person eller enhet.”*

12 Fotnot 17 till den punkten innehåller följande hänvisning:

”Kriterium enligt definitionen i förordning nr 2580/2001.”

13 I punkt 62 i den senaste versionen av EU:s bästa praxis för effektivt genomförande av restriktiva åtgärder från Europeiska unionens råd (den 27 juni 2022, dokument nr 10572/22, nedan kallad bästa praxis från år 2022) påpekas följande:

”Det kriterium som ska beaktas vid bedömningen av huruvida en juridisk person eller enhet ägs av en annan person eller enhet är innehav av mer än 50 % av äganderätten i en enhet eller innehav av ett majoritetsintresse i denna²⁰. Om detta kriterium är uppfyllt ska den juridiska personen eller enheten anses vara ägd av en annan person eller enhet.”

14 Fotnot 20 till den punkten innehåller följande hänvisning:

”Kriterium enligt definitionen i förordning (EG) nr 2580/2001.”

15 I artikel 1.5 i förordning nr 2580/2001 ges följande definition:

”ägande av en juridisk person, en grupp eller en enhet: innehav av 50 % eller mer av äganderätten i en juridisk person, en grupp eller en enhet, eller innehav av ett majoritetsintresse i någon eller något av dessa.”

* Översättarens anmärkning: Den hänskjutande domstolen har hänvisat till punkt 55a i *Europos Sąjungos Tarybos parengtame ES ribojamųjų priemonių veiksmingo įgyvendinimo geriausios praktikos dokumente (2020 m. gruodžio 18 d. aktuali 2018 m. gegužės 4 d. versija, dokumento Nr. 8519/18, på engelska EU Best Practices for the effective implementation of restrictive measures* (”EU:s bästa praxis för effektivt genomförande av restriktiva åtgärder”), upprättad av Europeiska unionens råd, den 18 december 2020, dokument nr 8519/18. Denna hänvisning är emellertid felaktig, eftersom den citerade texten inte återfinns i EU:s bästa praxis. Denna text återfinns snarare i *Riktlinjer för genomförande och utvärdering av restriktiva åtgärder (sanktioner) inom ramen för EU:s gemensamma utrikes- och säkerhetspolitik* av den 4 maj 2018 (not nr 5664/18 från generalsekretariatet vid Europeiska unionens råd) – se <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-5664-2018-INIT/sv/pdf>.

- 16 I punkt 55b i [2008 års riktlinjer]* och punkt 63 i bästa praxis från år 2022 ges en icke-uttömmande förteckning över kriterier som ska beaktas vid bedömningen av huruvida en juridisk person eller enhet kontrolleras av en annan person eller enhet.
- 17 I punkt 55c i [2008 års riktlinjer]* och punkt 65 i dokumentet om bästa praxis från år 2022 anges att uppfyllandet av ovanstående kriterier för ägande eller kontroll kan vederläggas från fall till fall.
- 18 I punkt 55d i [2008 års riktlinjer]* anges följande:

”Om ägande eller kontroll konstateras i enlighet med ovanstående kriterier kommer tillgängliggörandet av penningmedel eller ekonomiska resurser för icke-listade personer eller enheter som ägs eller kontrolleras av en listad person eller enhet i princip att betraktas som att de indirekt görs tillgängliga för den senare, såvida det inte rimligen kan fastställas, från fall till fall och med användning av en riskbaserad metod och med beaktande av alla relevanta omständigheter, inbegripet nedanstående kriterier, att de berörda penningmedlen eller ekonomiska resurserna inte kommer att användas av eller gynna den listade personen eller enheten.

De kriterier som ska beaktas inbegriper bland annat:

- (a) Datum och typ av kontraktsförbindelse mellan de berörda enheterna (exempelvis säljkontrakt, köpekontrakt eller distributionskontrakt).
- (b) Vilken relevans den icke-listade enhetens verksamhetssektor har för den listade enheten.
- (c) Arten av penningmedel eller ekonomiska resurser som görs tillgängliga, inbegripet deras potentiella praktiska användning av – och hur lätt de kan överföras till – den listade enheten.
- (d) En ekonomisk resurs ska inte anses ha gynnat en listad person eller enhet bara för att den används av en icke-listad person eller enhet i syfte att generera vinster som delvis kan komma att distribueras till en listad aktieägare.”

- 19 I punkt 66 i bästa praxis från år 2022 anges följande:

”Om ägande eller kontroll konstateras i enlighet med ovanstående kriterier kommer tillgängliggörandet av tillgångar eller ekonomiska resurser för icke förtecknade juridiska personer eller enheter som ägs eller kontrolleras av en förtecknad person eller enhet i princip att betraktas som att de indirekt görs tillgängliga för den senare, såvida det inte rimligen kan fastställas, från fall till fall

* Se översättarens anmärkning ovan.

* Se översättarens anmärkning ovan.

* Se översättarens anmärkning ovan.

och med användning av en riskbaserad metod och med beaktande av alla relevanta omständigheter, inbegripet nedanstående kriterier, att de berörda tillgångarna eller ekonomiska resurserna inte kommer att användas av eller gynna den förtecknade personen eller enheten.

De kriterier som ska beaktas är bland annat följande:

- a) Datum och typ av kontraktsförbindelse mellan de berörda enheterna (exempelvis säljkontrakt, köpekontrakt eller distributionskontrakt).
- b) Vilken relevans den icke förtecknade enhetens verksamhetssektor har för den förtecknade enheten.
- c) De tillgängliggjorda tillgångarnas eller ekonomiska resursernas slag, inbegripet den förtecknade enhetens potentiella praktiska användning av dem samt hur lätt de kan överföras till den förtecknade enheten.”

II. Litauisk rätt

- 20 Enligt bestämmelserna i [den litauiska lagen om genomförande av ekonomiska och andra internationella sanktioner] som var i kraft vid tidpunkten för frysningen av medlen den 18 december 2020, ska det litauiska utrikesministeriet samordna genomförandet av internationella sanktioner i Litauen samt tillhandahålla information till fysiska och juridiska personer i frågor som rör genomförande av internationella sanktioner (artikel 11.1). Utredningsavdelningen för ekonomisk brottslighet vid det litauiska inrikesministeriet, tullavdelningen vid det litauiska finansministeriet och Litauens centralbank var vidare ansvariga för att övervaka genomförandet av finansiella sanktioner, i enlighet med deras befogenheter (artikel 12.1.2)). Utrikesministeriet ansvarade för att genomföra de särskilda undantag från sanktionerna som fastställs i Europeiska unionens bestämmelser. För att omfattas av undantagen behövde enheterna ansöka hos den myndighet som övervakar genomförandet av internationella sanktioner enligt artikel 12 i lagen, och den myndigheten eller det finansinstitutet hade en skyldighet att ansöka hos utrikesministeriet för att få genomföra undantag från fall till fall och att endast genomföra undantag efter det sistnämndas samtycke (artikel 4.2).
- 21 Enligt de bestämmelser i den litauiska lagen om internationella sanktioner som var i kraft vid tidpunkten för överklagandet ska genomförandet av internationella sanktioner samordnas av en kommission som regeringen har inrättat (artikel 10.1). Utredningsavdelningen för ekonomisk brottslighet vid det litauiska inrikesministeriet, finansministeriet, tullavdelningen vid det litauiska finansministeriet och andra institutioner är vidare de myndigheter som är behöriga att genomföra restriktioner avseende tillgång till tillgångar och ekonomiska resurser, restriktioner avseende betalningar och restriktioner avseende annan finansiell verksamhet (finansiella sanktioner) (artikel 11.3.1)). Enligt punkt 13 i beskrivningen av förfarandet för genomförande av internationella sanktioner, vilken har godkänts genom resolution nr 535 av den 25 maj 2022 utfärdad av den litauiska regeringen (nedan kallad beskrivningen), ska utredningsavdelningen för

ekonomisk brottslighet, i samband med utövandet av uppgifter som tillkommer en behörig myndighet enligt artikel 11.1 i lagen om internationella sanktioner, samordna, övervaka och säkerställa genomförandet av finansiella sanktioner i Litauen (restriktioner på förfogande över tillgångar och ekonomiska resurser). Enligt punkt 13.3 i den beskrivningen ska utredningsavdelningen för ekonomisk brottslighet fatta beslut beträffande ansökningar om undantag eller befrielser från restriktioner och förpliktelser, i enlighet med lagstiftningen om internationella sanktioner.

III. Bakgrund och förfarandet

- 22 Klaganden har ingått kontoavtal med motparterna SEB bankas AB och Citadele banka AS (den litauiska filialen), på grundval av vilka bankkonton har öppnats i klagandens namn. Den 18 december 2020 frös motparterna ensidigt, och på eget initiativ, de tillgångar som klaganden innehade på kontona hos ovannämnda banker, eftersom A.V.S., en av klagandens aktieägare, den 17 december 2020 hade förts upp på förteckningen över personer och enheter som är föremål för Europeiska unionens sanktioner i enlighet med bestämmelserna i förordning nr 765/2006 och underrättade klaganden per e-post. A.V.S. innehar 50 % av aktiekapitalet hos klaganden.
- 23 Klaganden yrkade att rätten skulle förplikta motparterna ... att fullgöra kontoavtalet, för att låta klaganden få tillgång till tillgångarna på bankkontona utan restriktioner.
- 24 Vilniaus miesto apylinkės teismas (Distriktsdomstolen i Vilnius) ogillade klagandens talan genom dom av den 25 januari 2023.
- 25 Rätten ansåg att eftersom A.V.S. innehar 50 % av aktiekapitalet i bolaget, vilket har fastställts mot bakgrund av ... [dokumentet om bästa praxis från år 2022] och 2008 års riktlinjer, skulle den slutsatsen dras att A.V.S. var klagandens ägare och att den klagandens tillgångar kontrollerades av en person som förtecknas i bilaga I till förordning nr 765/2006. I punkt 63 i bästa praxis (punkt 55b i riktlinjerna) fastställs ett av de kriterier som ska beaktas vid bedömningen av huruvida en juridisk person eller enhet kontrolleras av en annan person eller enhet, antingen ensam eller enligt avtal med annan aktieägare eller tredje man, nämligen att personen eller enheten har rätt eller befogenhet att utse eller entlediga en majoritet av ledamöterna i en juridisk persons eller enhets förvaltnings-, lednings- eller tillsynsorgan. Enligt punkt 7.3 i klagandens bolagsordning skulle det, med hänsyn till att klagandens aktieägare har lika stora aktieinnehav (A.V.S. 50 % och den andra (I.S.) 50 %), vara omöjligt att utse klagandens chef utan ett beslut av den person som är föremål för sanktioner (A.V.S.) och utan den andra aktieägarens samtycke. Rätten konstaterade således att klaganden uppfyller kriterierna i artikel 2.1 i förordning nr 765/2006 för att sanktioner ska genomföras vad gäller klagandens tillgångar.

- 26 Efter att ha prövat överklagandet från klaganden EM SYSTEM UAB, fastställde den dömande sammansättningen ... vid Regiondomstolen i Vilnius, genom sin dom av den 23 maj 2023, det beslut som Distriktsdomstolen i Vilnius hade meddelat den 25 januari 2023.
- 27 Den dömande sammansättningen slog fast att, med hänsyn till i) tillämpningsområdet för artikel 1 i förordning nr 2021/1030 om ändring av förordning nr 765/2006 och ii) innehållet i artiklarna 1j och 1k, avser förordningens artiklar (1j, 1jb, 1k och 1zb) juridiska personer som är etablerade i Belarus (eller utanför unionen), i vilka staten äger mer än 50 % av aktierna, och att [artiklarna 1j, 1jb, 1k och 1zb] därför inte kunde tillämpas på en juridisk person som är etablerad i Litauen.
- 28 Den dömande sammansättningen fann att förstainstansdomstolen hade fog för slutsatsen att eftersom A.V.S. innehar 50 % av aktierna i bolaget kunde det konstateras att A.V.S. är klagandens ägare och att klagandens tillgångar därför kontrolleras av en person som förtecknas i bilaga I till förordningen, och att klaganden följaktligen uppfyller kriterierna i artikel 2.1 i förordningen, vilket innebär att sanktionerna ska tillämpas på klagandens tillgångar.
- 29 Genom beslut nr V-222 av den 14 oktober 2022 meddelat av direktören för det litauiska inrikesministeriets utredningsavdelning för ekonomisk brottslighet (nedan kallad utredningsavdelningen) om godkännande av förteckningen över sanktionerade enheter som ägs eller kontrolleras av en juridisk person eller andra organisationer som inte har ställning som juridisk person, fördes EM SYSTEM UAB upp på förteckningen över bolag med kopplingar till personer som är föremål för sanktioner. Ett mål är anhängigt vid Regionala förvaltningsdomstolen i Vilnius (förvaltningsmål nr e12-4937-595/2023) avseende en talan som klaganden EM SYSTEM UAB väckte den 17 februari 2023 om upphävande av utredningsavdelningens beslut om att genomföra internationella sanktioner mot EM SYSTEM UAB.

Förevarande dömande sammansättning

har konstaterat följande:

IV. Argument från den domstol som prövar överklagandet och dess ståndpunkt i målet om förhandsavgörande

- 30 I artikel 2.1 i förordning nr 765/2006 föreskrivs att "[a]lla tillgångar och ekonomiska resurser som tillhör, ägs, innehas eller kontrolleras av fysiska eller juridiska personer, enheter och organ och förtecknas i bilaga I ska frysas". Enligt artikel 4 i beslut 2012/642/Gusp, vilken har genomförts genom förordning nr 765/2006 (och som det hänvisas till i artikel 2.4 i den förordningen), ska tillgångar som tillhör, ägs, innehas eller kontrolleras av sådana personer och juridiska enheter som förtecknas i bilagan och av personer och juridiska enheter som ägs eller kontrolleras av dem frysas. Av relevans vid tolkningen av vilka tillgångar, som ägs av vilka juridiska personer enligt artikel 2.1 i förordning

nr 765/2006 är således både i) kriterierna för ägande av och kontroll över en juridisk person och ii) de omständigheter under vilka tillgångar hos en ägd eller kontrollerad juridisk enhet ska anses vara tillgångar som ägs, innehas eller kontrolleras av en person som är föremål för sanktioner.

- 31 Vid den tidpunkt då de aktuella bankkontona blev frysta (den 18 december 2020) angavs det inte i förordning nr 765/2006, genom vilken sådana sanktioner fastställdes, vilket kriterium som ska beaktas vid bedömningen av huruvida en juridisk person eller enhet ägs av en annan person eller enhet. I den då gällande versionen av [2008 års riktlinjer] fastställs ett kriterium på ”mer än 50 % av äganderätten i en enhet eller innehav av ett majoritetsintresse i denna”, medan det i förordning nr 2580/2001, som i en fotnot anges som källan till den bestämmelsen, anges ”innehav av 50 % eller mer av äganderätten i en juridisk person, en grupp eller en enhet, eller innehav av ett majoritetsintresse i någon eller något av dessa”. Europeiska unionens råd tolkades på samma sätt i den allra senaste versionen av EU:s bästa praxis för effektivt genomförande av restriktiva åtgärder (den 27 juni 2022, dokument nr 10572/22, punkt 62). Det är således oklart vilket kriterium den nationella domstolen ska tillämpa vid sin bedömning av huruvida enheten inom den privata sektorn (banken) som tillämpade sanktionerna (frysning av tillgångar) med rätta konstaterade att klaganden (en juridisk enhet) ägs av en person som är föremål för sanktioner enligt förordning nr 765/2006, såsom fastställs i bilaga I till den förordningen.
- 32 Rättsosäkerheten förstärks av den omständigheten att enligt senare och aktuella ändringar av förordning nr 765/2006 (artiklarna 1j och 1k.1 c) ska vissa sanktioner genomföras på juridiska personer, enheter eller organ som är etablerade utanför unionen och ”vars äganderättigheter till mer än 50 % direkt eller indirekt ägs” av en enhet som förtecknas i den förordningen. Tvivel kan således uppstå om huruvida tolkningen av kopplingarna till juridiska personer och enheter som är föremål för sanktioner enligt den förordningen, såsom föreskrivs i artiklarna 1j, [1k] och 2 i den förordningen, ska styras av olika kriterier som beskriver sådana kopplingar eller huruvida kriteriet ”äganderättigheter till mer än 50 % ...” som uttryckligen anges i den förordningen (i artiklarna 1j och 1k) ska tillämpas vid en systematisk tolkning av den förordningen.
- 33 Om ett aktieinnehav på exakt 50 % i ett bolag inte ska betraktas som ägande av en juridisk person i den mening som avses i artikel 2.1 i förordning nr 765/2006, vill den dömande sammansättningen få klarhet i huruvida innehav av ett sådant aktiekapital kan likställas med att ha kontroll över en juridisk person.
- 34 Om ett aktieinnehav på exakt 50 % i ett bolag ska betraktas som ägande av eller kontroll över en juridisk person, uppkommer frågan huruvida villkoret för att tillämpa artikel 2.1 i förordningen, det vill säga att den juridiska personens tillgångar tillhör, ägs, förvaras eller kontrolleras av en fysisk person som förtecknas i bilaga I till förordningen, ska anses vara uppfyllt.

- 35 Om villkoret för att tillämpa artikel 2.1 i förordningen antas vara uppfyllt, uppkommer frågan huruvida det antagandet kan vederläggas i ett sådant fall som det i det nationella målet, det vill säga i en civilrättslig talan där ett bolag yrkar att rätten ska förplikta bankerna i egenskap av motparter att fullfölja ett kontoavtal genom att låta bolaget få tillgång till tillgångarna på dess bankkonton utan restriktioner. Frågan i förevarande fall är huruvida ett bolag vars tillgångar är frysta, i sådana fall, kan åberopa den omständigheten att villkoret i artikel 2.2 i förordning nr 765/2006 – att förbudet mot att få tillgång till tillgångar gäller om bolagets tillgångar används av, eller till förmån för, en person som förtecknas i bilaga I till den förordningen – inte är uppfyllt.
- 36 Den frågan uppkommer mot bakgrund av de förtydliganden som görs i dokumenten om bästa praxis ([2008 års riktlinjer]* punkt 55d, bästa praxis från år 2022, punkt 66), nämligen att om ägande eller kontroll konstateras i enlighet med de där angivna kriterierna kommer tillgängliggörandet av tillgångar eller ekonomiska resurser för icke förtecknade juridiska personer eller enheter som ägs eller kontrolleras av en förtecknad person eller enhet i princip att betraktas som att de indirekt görs tillgängliga för den senare, såvida det inte rimligen kan fastställas, från fall till fall och med användning av en riskbaserad metod och med beaktande av alla relevanta omständigheter, inbegripet de kriterier som anges i dokumenten om bästa praxis, att de berörda tillgångarna inte kommer att användas av eller gynna den förtecknade personen eller enheten. Om bedömningen enligt kriterierna i dokumenten om bästa praxis genomförs av en bank, uppkommer frågan huruvida detta skulle medföra en orimlig börda för en enhet inom den privata sektorn, med tanke på att de behöriga nationella myndigheterna enligt den förordningen även har ett antal förpliktelser i fråga om att genomföra sanktioner på korrekt sätt.
- 37 Den dömande sammansättningen anser att när det gäller tillämpningen av unionsrätten ska den tolkas så, att den inte medför en orimlig börda för enheter inom den privata sektorn som omfattas av skyldigheten att tillämpa sanktioner enligt förordning nr 765/2006. Om sådana enheter skulle vara skyldiga att göra en utförlig bedömning av den juridiska enhetens struktur och verksamhet från fall till fall när de beslutar huruvida sanktioner ska tillämpas, skulle detta kunna anses utgöra en inskränkning av näringsfriheten, som föreskrivs i artikel 16 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna. Däremot måste det också säkerställas att de grundläggande rättigheterna för de personer som är föremål för sanktioner garanteras, vilket innebär att kriterierna och förfarandena för att tillämpa sanktioner måste vara tydliga och leda till ett förutsägbart resultat.
- 38 Om EU-domstolen emellertid anser att en klagande i ett nationellt förfarande, såsom det i det nationella målet, kan åberopa den omständigheten att villkoret i artikel 2.2 i förordning nr 765/2006 att förbudet mot att använda tillgångar gäller om bolagets tillgångar används av eller till förmån för en person som förtecknas i bilaga I till förordningen inte är uppfyllt, har den dömande sammansättningen att

* Se översättarens anmärkning ovan.

avgöra vilka kriterier som ska användas för bedömningen i ett sådant nationellt förfarande. Enligt klagandens mening kan den slutsatsen dras att bolagets tillgångar inte används av eller till förmån för en person som förtecknas i bilaga I till förordningen på grundval av följande omständigheter: 1) aktieägarens och bolagets tillgångar är separata enligt lagstiftningen, 2) bolaget leds av en direktör som är en annan person än en sådan som förtecknas i bilaga I till förordningen, 3) bolagets chef har ingått avtal med motparterna å bolagets vägnar, 4) bolagets chef försågs med bankkort och inloggningsutrustning, koder och lösenord för de bankkonton som öppnats för bolagets räkning och 5) bolagets chef har förbundit sig att inte lämna ut uppgifter som ger tillgång till bolagets konton. Den dömande sammansättningen hyser tvivel kring huruvida sådana omständigheter kan anses utgöra hinder för att bolagets tillgångar används till förmån för en person som förtecknas i bilaga I till förordningen.

- 39 Med tanke på de tvivel som föreligger angående tolkningen av ordalydelsen i artikel 2.1 i förordning nr 765/2006, det vill säga ”tillgångar och ekonomiska resurser som tillhör, ägs, innehas eller kontrolleras av fysiska eller juridiska personer, enheter och organ” och villkoren för tillämpningen av artikel 2.2, måste frågan hänskjutas till EU-domstolen för en tolkning av artikel 2.1 och 2.2 i förordning nr 765/2006.
- 40 I EU-domstolens praxis bekräftas att den är behörig att meddela förhandsavgöranden angående tolkningen av bestämmelser som rör den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken (EU-domstolens dom av den 12 juni 2014, Peftiev, C-314/13).

Den dömande sammansättningen ... [sedvanliga handläggningsfraser]

har fattat följande beslut:

Följande frågor som är av betydelse för förevarande mål hänskjuts till EU-domstolen för ett förhandsavgörande:

1. Ska artikel 2.1 och 2.2 i förordning nr 765/2006 tolkas så, att ett bolags tillgångar ska antas ägas, innehas eller kontrolleras av den enhet som förtecknas i bilaga I till förordningen när det har fastställts att en person som förtecknas i denna bilaga äger exakt 50 % av aktierna i bolaget?
2. Kan bankens beslut att frysa bolagets tillgångar bestridas på grundval av argumentet att bolagets tillgångar inte används av eller till förmån för en person som förtecknas i bilaga I till förordning nr 765/2006, i ett förfarande vid en nationell domstol, såsom det i det nationella målet, där ett bolag vars tillgångar har blivit frysta eftersom exakt 50 % av dess aktier innehas av en person som förtecknas i bilaga I till den förordningen yrkar att rätten ska förplikta bankerna i egenskap av motparter att fullfölja kontoavtalen genom att låta det bolaget få tillgång till tillgångarna på dess bankkonto utan restriktioner?

3. Om den andra frågan besvaras jakande: Vilka kriterier ska tillämpas i sådana förfaranden vid en nationell domstol för att bedöma huruvida tillgångarna inte används av eller till förmån för en person som förtecknas i bilaga I till förordning nr 765/2006? Kan sådana omständigheter som 1) den att bolagets tillgångar är separata från aktieägarnas, 2) den att bolagets chef (som är en annan person än en sådan som förtecknas i bilaga I till förordningen) agerar för bolagets räkning och 3) den att endast bolagets chef ges tillgång till bolagets bankkonton anses utgöra hinder för att bolagets tillgångar används till förmån för en person som förtecknas i bilaga I till förordningen och som innehar exakt 50 % av aktiekapitalet i bolaget?

... [sedvanliga handläggningsfraser]

[...] [domstolens sammansättning]

ARBETSDOKUMENT